

Олег Однороженко
Валерій Поцелуйко
Олексій Руденко
Олексій Шереметьєв

IN HOC SIGNO VINCES

ІСТОРІЯ ПІДРОЗДІЛІВ
СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
В ЗНАКАХ І СИМВОЛАХ

Харків
«ФОЛІО»
2025

ЗМІСТ

Передмова Головнокомандувача ЗСУ генерала Олександра Сирського	8
Передмова генерал-лейтенанта Олександра Павлюка	10
Передмова Командувача СВ ЗСУ генерал-майора Михайла Драпатого	11
Вступ	12
Розділ I:	
Традиції військової символіки українського народу	15
Розділ II:	
Символіка Сухопутних військ Збройних Сил України 1991–2014 рр.	102
Розділ III:	
Система військової символіки Збройних Сил України від 2014 р.	107
Розділ IV:	
Символіка командної ланки Сухопутних військ ЗСУ	115
Символіка командування Сухопутних військ Збройних Сил України	115
Символіка оперативних командувань Сухопутних військ Збройних Сил України	118
Розділ V:	
Символіка армійських корпусів	123
9 армійський корпус	123
10 армійський корпус	125
Корпус резерву	127
Розділ VI:	
Символіка бригад, полків та окремих батальйонів Сухопутних військ ЗСУ.	129
Окрема президентська бригада імені гетьмана Богдана Хмельницького	129
3 окрема штурмова бригада	132
5 окрема штурмова Київська бригада	135
24 окремий штурмовий батальйон «Айдар»	
10 окрема гірсько-штурмова бригада «Едельвейс».	137
8 окремий гірсько-штурмовий батальйон	
108 окремий гірсько-штурмовий батальйон	
109 окремий гірсько-штурмовий батальйон	
13 окрема егерська бригада	140
14 окрема механізована бригада імені князя Романа Великого	141
1 окремий мотопіхотний батальйон «Волинь»	
21 окрема механізована бригада	146
22 окрема механізована бригада	147

23 окрема механізована бригада	148
24 окрема механізована бригада імені короля Данила	150
3 окремий мотопіхотний батальйон «Воля»	
28 окрема механізована бригада імені Лицарів Зимового Походу.	156
30 окрема механізована бригада імені князя Костянтина Острозького.	160
2 окремий мотопіхотний батальйон «Горинь»	
31 окрема механізована бригада	167
32 окрема механізована бригада	169
33 окрема механізована бригада	170
41 окрема механізована бригада	172
410 окремий стрілецький батальйон	
42 окрема механізована бригада	175
43 окрема механізована бригада	176
44 окрема механізована бригада	178
47 окрема механізована бригада «Магура»	179
25 окремий штурмовий батальйон	
26 окремий штурмовий батальйон	
53 окрема механізована бригада імені князя Володимира Мономаха	182
43 окремий мотопіхотний батальйон «Патріот»	
54 окрема механізована бригада імені гетьмана Івана Мазепи	186
25 окремий мотопіхотний батальйон «Київська Русь»	
46 окремий штурмовий батальйон «Донбас»	
56 окрема мотопіхотна Маріупольська бригада	192
21 окремий мотопіхотний батальйон «Сармат»	
23 окремий мотопіхотний батальйон «Хортиця»	
37 окремий мотопіхотний батальйон «Запоріжжя»	
57 окрема мотопіхотна бригада імені кошового отамана Костя Гордієнка . . .	195
17 окремий мотопіхотний батальйон	
58 окрема мотопіхотна бригада імені гетьмана Івана Виговського	198
13 окремий мотопіхотний батальйон «Чернігів-1»	
15-й окремий мотопіхотний батальйон «Суми»	
16-й окремий мотопіхотний батальйон «Полтава»	
59 окрема мотопіхотна бригада імені Якова Гандзюка	207
108 окремий механізований батальйон «Вовки Да Вінчі»	
60 окрема механізована Інгулецька бригада	210
97 окремий механізований батальйон	
61 окрема механізована Степова бригада	213
63 окрема механізована бригада	215
65 окрема механізована бригада	216
66 окрема механізована бригада імені князя Мстислава Хороброго	218
67 окрема механізована бригада	221
1 окремий штурмовий батальйон імені Героя України Дмитра Коцюбайла «Да Вінчі»	
2 окремий стрілецький батальйон імені Тараса Бобанича «Хаммера»	
3 окремий механізований батальйон імені полковника Василя Іванишина	
1 і 2 самохідні артилерійські дивізіони	

68 окрема єгерська бригада імені Олекси Довбуша	224
52 окремий стрілецький батальйон	
72 окрема механізована бригада імені Чорних Запорожців	227
12 окремий мотопіхотний батальйон «Київ»	
88 окрема механізована бригада	231
92 окрема штурмова бригада імені кошового отамана Івана Сірка	232
22 окремий мотопіхотний батальйон	
93 окрема механізована бригада «Холодний Яр»	235
100 окрема механізована бригада	239
110 окрема механізована бригада імені генерал-хорунжого Марка Безручка	241
115 окрема механізована бригада	244
44 окремий стрілецький батальйон	
116 окрема механізована бригада	246
23 окремий стрілецький батальйон	
117 окрема механізована бригада	250
118 окрема механізована бригада	253
128 окрема гірсько-штурмова Закарпатська бригада	255
15 окремий гірсько-штурмовий батальйон	
534 окремий інженерно-саперний батальйон	
141 окрема піхотна бригада	259
451 окремий стрілецький батальйон	
452 окремий стрілецький батальйон	
453 окремий стрілецький батальйон	
454 окремий стрілецький батальйон	
455 окремий стрілецький батальйон	
456 окремий стрілецький батальйон	
142 окрема піхотна бригада	269
143 окрема піхотна бригада	271
144 окрема піхотна бригада	275
150 окрема механізована бригада	277
151 окрема механізована бригада	278
152 окрема механізована бригада	280
153 окрема піхотна бригада	282
154 окрема механізована бригада	283
155 окрема піхотна бригада	284
157 окрема піхотна бригада	285
158 окрема піхотна бригада	287
159 окрема піхотна бригада	289
15 окрема бригада артилерійської розвідки «Чорний Ліс»	291
19 ракетна бригада «Свята Варвара»	292
26 окрема артилерійська бригада імені генерал-хорунжого Романа Дашкевича	294
27 ракетна артилерійська бригада імені кошового отамана Петра Калнишевського	298
40 окрема артилерійська бригада імені великого князя Вітовта	301

43 окрема артилерійська бригада імені гетьмана Тараса Трясила	305
44 окрема артилерійська бригада імені гетьмана Данила Апостола	307
45 окрема артилерійська бригада	311
47 окрема артилерійська бригада	312
48 окрема артилерійська бригада	314
49 окрема артилерійська бригада	315
55 окрема артилерійська бригада «Запорізька Січ»	316
107 реактивна артилерійська Кременчуцька бригада	318
1 окрема танкова Сіверська бригада	320
3 окрема танкова Залізна бригада	322
4 окрема танкова бригада	324
5 окрема танкова бригада	325
17 окрема танкова Криворізька бригада імені Костянтина Пестушка	327
12 окремий танковий батальйон	330
11 окрема бригада армійської авіації «Херсон»	322
12 окрема бригада армійської авіації імені генерал-хорунжого Віктора Павленка	323
16 окрема бригада армійської авіації «Броди»	335
18 окрема бригада армійської авіації імені Ігоря Сікорського	337
38 зенітний ракетний полк імені генерал-хорунжого Юрія Тютюнника	340
39 зенітний ракетний полк	343
1021 зенітний ракетний полк	344
1039 зенітний ракетний полк імені генерал-хорунжого Миколи Капустянского	347
1129 зенітний ракетний полк	349
5 окремий полк зв'язку	350
7 окремий полк зв'язку	352
8 окремий полк зв'язку	353
55 окремий полк зв'язку	354
121 окремий полк зв'язку	355
6 окремий стрілецький батальйон	356
11 окремий стрілецький батальйон	358
45 окремий стрілецький батальйон	359
49 окремий штурмовий батальйон «Карпатська Січ» імені Олега Куцина	360
54 окремий розвідувальний батальйон імені Михайла Тиші	362
74 окремий розвідувальний батальйон	363
94 окремий батальйон охорони та обслуговування	364
129 окремий розвідувальний батальйон	365
130 окремий розвідувальний батальйон	366
131 окремий розвідувальний батальйон імені полковника Євгена Коновальця	367
214 окремий спеціальний батальйон	369
409 окремий стрілецький батальйон	370
416 окремий стрілецький батальйон	371
424 окремий стрілецький батальйон	372
425 окремий штурмовий батальйон	374

426 окремий стрілецький батальйон	375
643 окремий зенітно-кулеметний батальйон	376
647 окремий зенітно-кулеметний батальйон	377
Розділ VII:	
Символіка навчальних закладів і навчальних центрів	
Сухопутних військ ЗСУ	379
Національна академія Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного	379
Одеська військова академія	388
Військовий інститут танкових військ	389
169 навчальний центр імені князя Ярослава Мудрого «Десна»	390
184 навчальний центр	393
197 навчальний центр підготовки сержантського складу	394
205 навчальний центр	395
Література	396

ПЕРЕДМОВА ГОЛОВНОКОМАНДУВАЧА ЗСУ ГЕНЕРАЛА ОЛЕКСАНДРА СИРСЬКОГО

Шановні читачі!

Ви тримаєте у руках унікальну і надзвичайно цікаву книгу «In hoc signo vinces. Історія підрозділів Сухопутних військ Збройних Сил України в знаках і символах».

На сучасному етапі становлення Збройних Сил України, коли наше військо гартується у горнилі війни і повертається до своїх питомих мілітарних традицій, — ми потребуємо таких книг, які б давали уявлення про історію та символіку героїчних частин та підрозділів нашої армії.

У Сухопутних військах Збройних Сил України, які я мав честь очолювати, в тому числі і на момент початку повномасштабної московської агресії, немає жодної частини та підрозділу, які б не брали участь у відбитті ворожого вторгнення.

Кожен підрозділ Сухопутних військ назавжди уславив себе в боях за Незалежність України проти московських загарбників. Їхня історія та символіка — це тепер історія та символіка боротьби всього українського народу за свою свободу та самостійність.

Ця книга дає чітке розуміння, що через свою символіку Збройні Сили України є спадкоємцями історії військових звитяг великого українського народу — починаючи від славетної княжої історії: походів Київських великих князів Олега, Святослава, Володимира, короля Данила та їхніх нащадків. Героїчної історії часів Великого князівства Литовського та Руського через бойову доблесть князів Ольгерда, Любарта, Вітовта та Свидригайла. Оповитої легендарними подвигами історії князів Острозьких — Данила, Федора та Костянтина Івановича — тріумфатора битви під Оршею 1514 р., де чи не вперше в історії українці, спільно з литовцями, білорусами та поляками, зупинили та розбили московських агресорів.

Славетна козацька звитяга присутня в нашій символіці через гетьманів Петра Конашевича-Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Івана Мазепу, кошових отаманів Костя Гордієнка та Івана Сірка. Мужніх полководців, воїнів та державотворців часів Української Народної Республіки та Української Держави. Зокрема, у цій книзі ви дізнаєтеся про символіку уславленої в боях за Авдіївку 110 механізованої бригади, яка носить ім'я геніального стратега і видатного командира генерала Марка Безручка; історії українського спротиву часів Другої світової війни, коли хоробрим українським захисникам та захисницям України доводилося боротися на два фронти водночас проти двох потужних армій окупантів.

І, зрештою, про сучасних лицарів Збройних Сил України, які творили армію Незалежної України та своїми подвигами у боротьбі з московським агресором назавжди увійшли в тисячолітню історію військової доблесті України.

Книга має назву «In hoc signo vinces» — латинський вираз, що перекладається: «Цим переможеш». Ці слова були написані на хресному знаменні, що з'явилося на небі імператору Костянтину I Великому під час його походу на Рим 28 жовтня 312 р. Тоді перед битвою зі своїм суперником Максенцієм він наказав намалювати зображення хресного знамення, яке явилось йому, на щитах своїх воїнів. І сталося так, як було сказано у видінні імператора Костянтина. Із цим знаком на щитах своїх воїнів він здобув перемогу над ворогом.

Вірю, що описана у цій книзі сучасна українська символіка частин і підрозділів Сухопутних військ Збройних Сил України стане знаменем Української перемоги над московськими окупантами!

Переможемо!
Слава Україні! Героям слава!

*Головнокомандувач Збройних Сил України
генерал Олександр Сирський*

ПЕРЕДМОВА ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТА ОЛЕКСАНДРА ПАВЛЮКА

Ми виховані на величних звершеннях Київських князів та руської шляхти. Протягом багатьох поколінь українці надихалися подвигами наших гетьманів, оберігали відчуття козацької свободи і звитяги.

Незнищенна пам'ять про визвольні змагання початку ХХ ст. давала сили повстанцям часів Другої світової війни, а незламність перед тоталітарними імперіями стала ключем до відновлення Незалежності у 1991 році.

Нині Збройні Сили України підняли на своїх знаменах символи нашої величі — багатство нашої військової традиції. Щоб доєднатися до гідних борців за волю України в бою. Щоб підсилити їхнім духом наші звитяги.

Сучасні бригади Сухопутних військ, найпотужнішого та найчисельнішого виду Збройних Сил України, — не лише доводять, що по праву іменуються на честь великих, мають славні герби. У запеклій та героїчній боротьбі проти московського агресора, що прийшов на нашу землю, ми стали рівними поряд із великими предками.

Тепер наші командири — великі отамани та гетьмани, а солдати — лицарі та козаки. Воїни нинішні, побратими та посестри — це ті самі дружинники, козаки та повстанці. Лиш коней ми замінили на броню, а шаблі з мушкетами — на автомати.

Українці пронесли великі імена та символи крізь тисячу років власної історії, не втратили, не забули — щоб підняти їх у вигляді знаків сучасних частин на полі бою. Це надихає нашу непохитну віру в Перемогу над супротивником.

Праця, яка перед Вами, укладається та видається в час великого протистояння з одвічним ворогом, важких та кривавих випробувань. Найголовніше, що вона засвідчує, — нерозривний зв'язок між поколіннями українських воїнів.

Звитяжні воїни ЗСУ знають, що ми частина великої та незборимої сили. Вони гідно продовжують славні традиції предків, викликаючи захват і пошану цілої Української нації.

Слава українським воїнам!

Слава Україні!

*Генерал-лейтенант Олександр Павлюк
(Командувач Сухопутних військ ЗСУ
лютий — листопад 2024)*

РОЗДІЛ І: ТРАДИЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ СИМВОЛІКИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Традиції використання знаків розпізнавання на полі бою сягають глибини століть. Вже в арміях давніх цивілізацій воїнами уживано різноманітні відзнаки, що покликані були відокремити своїх від ворогів, задемонструвати статус воїна, подати сигнал власним військам. Задля цього знаками розпізнавання прикрашали бойові щити, обладунки та шоломи, покриття бойових коней, деревка списів та різноманітне військово спорядження.

Вже в одному із найдавніших епічних творів, Гомеровій «Іліаді», подається деталізований опис щита одного з головних героїв поеми — Ахілла. Створений, за переказом, самим богом Гефестом напередодні битви з Гектором, цей щит містив зображення небесних світил, міст, батальних і побутових сцен. Багате давньогрецьке мистецтво надає вдосталь прикладів уживання знаків розпізнавання на щитах гоплітів.

Зображення щитів грецьких воїнів VI ст. до н. е.

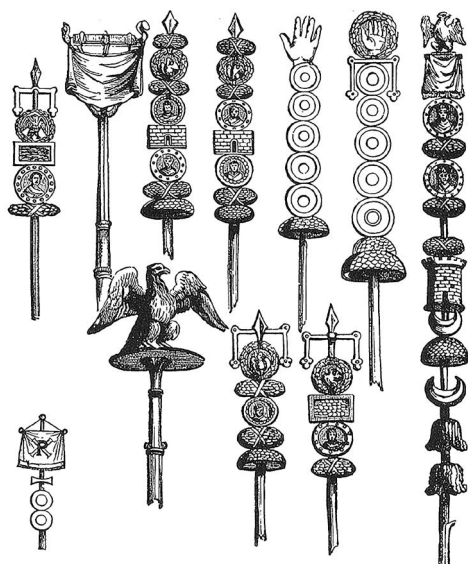
Найбільшого розвитку система розпізнавальних знаків давнього світу сягнула в Римській державі, в армії якої уживано доволі розмаїті за своїм походженням та значенням військові знаки («signa militaria»). Витворені в той час засоби та практики дотепер чинні в більшості армій світу. Найпочеснішою відзнакою в римському війську була «aquila» (орел). Це був знак легіону, що складався зі срібної або золотої фігури орла на довгій жердині, прикрашеній також численними металевими пластинами — фалерами («phalera»), що надавалися як відзнаки за бойові звершення. Опікувався аквілою головний центуріон — аквіліфер («aquilifer»), який мав ціною власного життя оберігати головну святиню легіону. Її втрата вважалася неприпустимою ганьбою для цілої Республіки.

Преторіанці з аквілою на арці Клавдія I ст.

Дрібніші римські підрозділи, такі як маніпули, когорти та турми, також використовували власні відзнаки — сигнуми («signum») та вексилуми («vexillum»). Сигнум був подібним до аквіли, але з іншим навершям, найчастіше у формі відкритої долоні, вінка, листка тощо. Вексилум являв собою шматок матерії, що розташовувався на поперечній балці, що кріпився на древку списа ближче до вістря. Всі ці знаки уживано для керування відповідними військовими підрозді-

лами — з їх допомогою давали сигнал до початку битви, координували дії підрозділу в ході баталії, вони ж слугували для позначення місця збору воїнів та перебування командира.

Римські сигнуми I—III ст. та римський вексилум III ст.

Особливим знаком кавалерійських підрозділів був дракон («draco»). З'явився він за часів імператора Траяна, на початку II ст., через запозичення від сарматів — народу, який проживав у Північному Надчорномор'ї та мав найтісніші взаємини з Римом. Це знамено мало форму металевої голови дракона, до якої кріпилася матерія, згорнута в конус із довгим хвостом. Під час швидкого руху цей пристрій у руках вершника-драконарія («dracoparius») видавав гучні звуки, що мали посіяти паніку в лавах супротивника.

Римський дракон II ст.

Головним військовим знаком пізньоантичної та середньовічної Римської імперії («Imperium Romanum», «Imperium Byzantinum») був лабарум («labarum», «λάβρο»). Своїм походженням він пов'язаний із іменем імператора Костянтина I (306–337), який, за легендою, побачив його обриси в небі перед вирішальною битвою біля Мульвійського мосту 312 р. Ця головна інсигнія всіх наступних імператорів римлян складалася з пурпурового штандарту, прикріпленого до древка з наверхам у вигляді хризми — поєднаних між собою грецьких літер Х (χι) та Ρ (ρο), з яких починалося ім'я Христа (грец. «ΧΡΙΣΤΟΣ»).

Імператор Гонорій із лабарумом
на консульському диптиху 406 р.

Попервах у полі штандарту вміщували напис «Hoc vince» («Цим переможеш»), «In hoc signo vinces» («Цим знаком переможеш») або «In Nomine XPI Vincas Semper» («Іменем Христа завжди переможеш»). Згодом — три золоті кола чи кулі, а також хрести в різноманітних варіаціях. Приміром, у часи Македонської династії (867–1056) на лабарумі зображувано складені у хрест кульки або прямий чи косий хрест у супроводі чотирьох кульок.

Буллі імператора Василя I та його сина Костянтина з зображенням лабарума 869–879 рр.

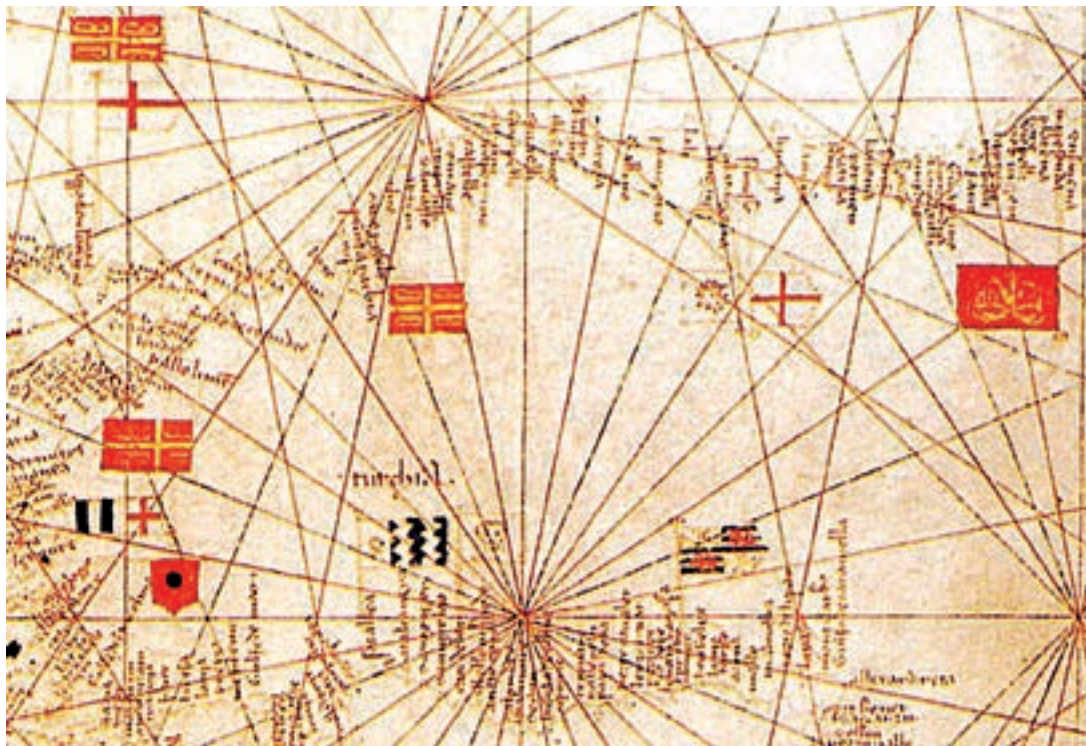
Від VI ст. основним військовим знаком у Римській імперії (Візантії) стає бандон («βάνδον», «bandum»), що складався з прямокутного шматка матерії з кількома хвостами, що кріпився безпосередньо до древка. Іконографічні джерела X–XII ст. зображують бандони з різнобарвними хвостами та з розмаїтими фігурами, переважно — хрестами. Видозміною бандону було велике бойове знамено часів василевса Мануїла I Комніна (1143–1180), що мало вісім хвостів і називалося «Октопус» («Ὀκτάπους»). Кавалерійські загони в цей час уживають довгі трикутні значки — фламули («flamma», «φλάμουλον»), що так само кріпилися безпосередньо до древка.

Римські бандони на мініатюрі Хроніки Йоана Скилиці XII ст.

У пізньовізантійський період на прямокутних знаменах наявні гербові сюжети, такі як тетравасиліон (хрест в оточенні чотирьох кресал) та двоголовий орел на червоному полі. Уживано ці знамена як у сухопутних військах, так і на

морі. Зокрема, дука флоту (великий дука) уживав хоругву з кінним зображенням імператора. Також значного поширення в цей час набули військові знамена з зображенням святих воїнів — кінного св. Георгія, св. Дмитрія, св. Прокопія, св. Феодора Тирона тощо.

Знамена Візантійської та Трапезундської імперій
на портолані Гільєма Солері 1380 р.

Ще одним поширеним засобом відтворення знаків розпізнавання в Римській імперії були зображення на щитах. Відповідно до інформації довідника «Notitia dignitatum», що постав на зламі IV–V ст., у кожному імперському легіоні уживано щити з відповідним зображенням. На численних малюнках здебільшого бачимо різнобарвні геометричні поділи полів, хрести, зірки, фігури тварин і рослин, різноманітну зброю тощо. Виразна оригінальність зображень допомогала порівняно легко ідентифікувати воїнів і цілі підрозділи на полі бою.

Невдовзі основними сюжетами в оздобленні римських щитів стають християнські символи. Так, зображення хризми присутнє у щитах вже на пам'ятках VI ст. Не менш поширеним було також змалювання різноманітних форм хрестів. В цей час ці фігури ще не виконують функції знаків особової ідентифікації, радше вказуючи на належність власника щита до війська християнської Імперії romeїв (Візантії) або до одного з його підрозділів.

Щити римських легіонів у «Notitia dignitatum» зламу IV–V ст.

Зображення хризми в щиті воїна імператора Юстиніана I на мозаїці з базилики Сан-Вітале в Равенні середини VI ст.

Ситуація докорінно змінюється в період Македонської династії, коли після подолання іконоборства складні іконографічні сюжети повертаються в різноманітні сфери, зокрема і військову. Від X ст. на щитах візантійської військової аристократії з'являються сталі кольорові зображення, що з часом набувають спадкового характеру. Значно урізноманітнюється репертуар фігур — поруч із зображеннями хрестів та геометричними поділами щитів, з'являються фігури тварин (орел, лев, дракон, ситаргл, гриф, павич, пеликан, голуб, пес, бик та ін.), рослин (троянда, лілія, хризантема, виноград, гранат, яблуко, пшеничний колос, пальма, пагони плюща та хмелю, листя липи та платана), зброї (спис, меч, стріла, булава) тощо.

Герби ромейських аристократичних родин Ксилополів, Маврокатакалонів, Авториянів і Кастамонітів XI–XII ст.

Цей перелік фігур, розташування в полі щита, особливості застосування кольорів при створенні іконографічних композицій, спадковий характер уживання цих знаків, ідентифікаційне призначення — все разом дозволяє дійти висновку про складання системи геральдики в Імперії ромеїв вже у X ст. Звідки практика уживання гербів (розташованих у щитах спадкових барвних знаків розпізнавання) поступово поширюється на інші країни християнського світу протягом XI–XII ст.

Геральдиці судилося посісти особливе місце серед знакових систем Європи, а згодом і цілого світу. Герби виявилися напрочуд виразними та лаконічними засобами мілітарної та соціальної комунікації, що допомогали не лише ідентифікувати воїна на полі бою, але й легко визначати його походження та соціальний статус. Тож вже невдовзі після свого виникнення гербові зображення починають переносити зі щитів на знамена, шоломи, одяг, кінські накидки, вітрила, архітектурні споруди, побутові предмети, монети та печатки. У часи пізнього середньовіччя геральдика стає універсальною мовою комунікації на просторах цілої Європи. Двоголовий орел Імперії, французькі лілії, замок Кастилії чи угорський двораменний хрест були легко впізнавані в усіх християнських країнах.

РОЗДІЛ V: СИМВОЛІКА АРМІЙСЬКИХ КОРПУСІВ

9 АРМІЙСЬКИЙ КОРПУС

9 армійський корпус — оперативно-тактичне з'єднання Сухопутних військ Збройних Сил України. Центр формування корпусу — м. Умань.

Наукавний знак 9 армійського корпусу

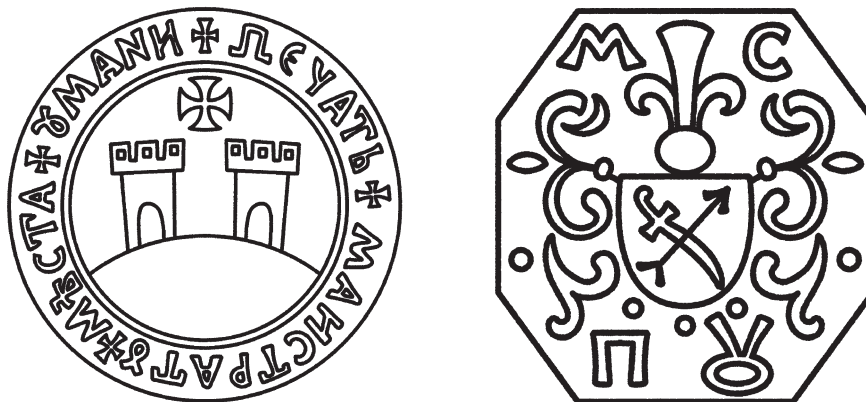
Формування 9 армійського корпусу розпочато наприкінці зими 2022 року, відразу після повномасштабного московського вторгнення на територію України.

Почесний нагрудний знак 9 армійського корпусу

Емблема 9 корпусу ґрунтується на історичній символіці ППД корпусу — м. Умань та Уманського полку.

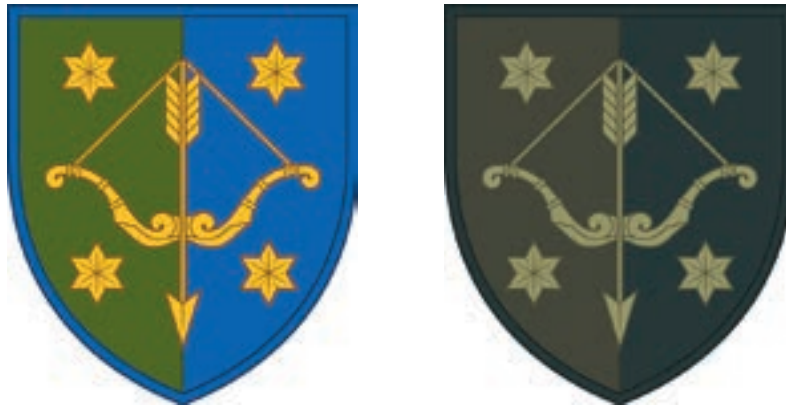
На міській печатці 1672 р. зображено на пагорбі дві вежі під рицарським хрестом. На полковій печатці, що її уживав того ж року уманський полковник Михайло Ханенко, викарбувано перехрещені шаблю та стрілу.

Печатки м. Умань та Уманського полку 1672 р.

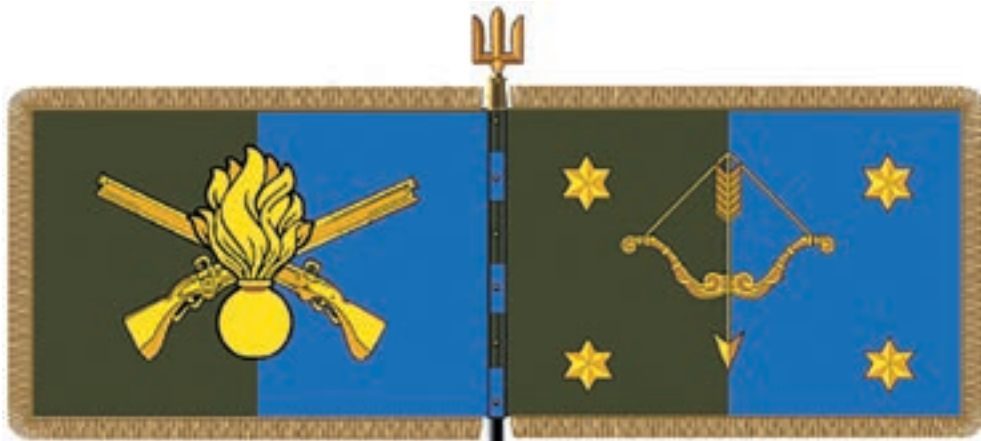
10 АРМІЙСЬКИЙ КОРПУС

10 армійський корпус — оперативно-тактичне з'єднання Сухопутних військ Збройних Сил України. Центр формування корпусу — м. Полтава.

Нарукавний знак 10 армійського корпусу

Формування 10 армійського корпусу розпочато взимку 2022 р., у ході повномасштабного московського вторгнення на територію держави.

Почесний стяг 10 армійського корпусу

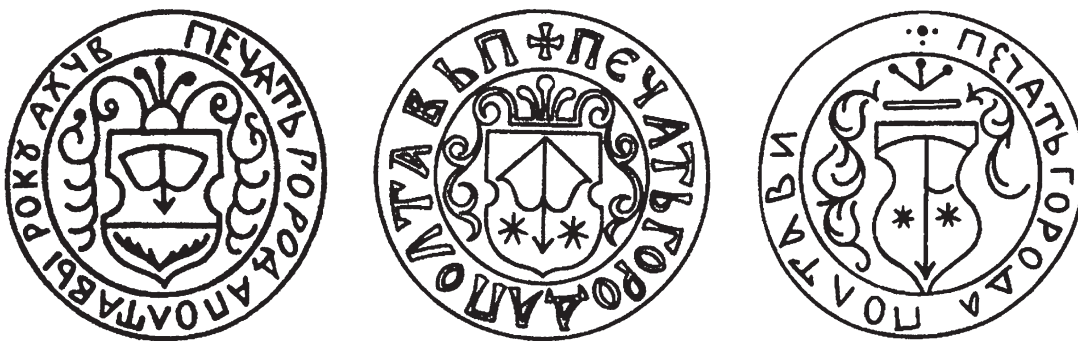
Емблема 10 корпусу ґрунтується на історичній символіці ППД корпусу — м. Полтава, а також — характерній для Сухопутних військ кольоровій гамі — поєднанні захисного темно-оливкового та синього кольорів, що склалися як піхотні

барви ще за часів Української Народної Республіки 1918—1921 років. Таким чином, в символіці корпусу підкреслюється спадкоємність сучасних Збройних Сил від бойових традицій козацтва та армій періоду УНР. Девіз 10 корпусу — «VIVERE EST MILITARE», тобто — «ЖИТИ ОЗНАЧАЄ БОРОТИСЯ».

Пам'ятна монета 10 армійського корпусу

Місто Полтава в середині XVII ст. здобула привілей на самоврядування на основі магдебурзького права. У цей же час постав міський герб Полтави, в основі якого перебувала фігура напнутого лука зі стрілою. На міських печатках XVIII ст. його зазвичай зображувано в супроводі зірок.

Міські печатки Полтави 1692, 1724 і 1752 рр.

КОРПУС РЕЗЕРВУ

Корпус резерву — оперативно-тактичне з'єднання Сухопутних військ Збройних Сил України.

Нарукавний знак армійського корпусу резерву

Нарукавний знак має вигляд оливкового щита, центральним елементом якого є червоне обернене вістря, обтяжене срібним знаком короля Лева Даниловича (1228—1301). Обабіч вістря — срібні пірнач та лицарський меч вістрям угору. На стрічці, яку розташовано над емблемою, вміщено гасло корпусу резерву — «VINCERE BELLO SUBSIDIIS», тобто — «РЕЗЕРВИ ВИГРАЮТЬ ВІЙНУ».

Реконструкція стяга короля Лева Даниловича

Лев Данилович, як і інші представники династії Романовичів, уживав геральдичний знак у вигляді спрощеного тризуба. Його зображення впродовж XIII ст. уживано на зброї та іншому військовому спорядженні, печатках і стягах. Інформація про нього є також у найдавніших західноєвропейських гербовниках.

Нарукавний знак корпусу резерву
затверджено 16 травня 2024 р.

Печатка зі знаками князів Мстислава Даниловича
та Юрія Львовича останньої третини XIII ст.